

Rangtasvir mashg'ulotlarini tashkil etishda kreativ va innovatsion yondashuvlarning didaktik ahamiyati

Bobur Abdug'ani o'g'li Nabiye
Namangan davlat pedagogika instituti

Annotatsiya: Mazkur maqolada rangtasvir fanini o'qitish jarayonida kreativ va innovatsion yondashuvlarning didaktik ahamiyati nazariy va metodik jihatdan tahlil etilgan. Rangtasvir mashg'ulotlarini tashkil etishda zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida ta'lim jarayonini takomillashtirish, talabalarning ijodiy tafakkuri va badiiy kompetensiyalarini rivojlantirish masalalari yoritilgan. Maqolada kreativ va innovatsion yondashuvlarning mazmun-mohiyati ochib berilib, ularning rangtasvir ta'limidagi o'rni, didaktik imkoniyatlari hamda ta'lim samaradorligini oshirishdagi roli asoslab beriladi. Tadqiqot natijalari rangtasvir fanini o'qitishda zamonaviy metodik yondashuvlarni qo'llash uchun ilmiy-metodik asos bo'lib xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: rangtasvir, kreativ yondashuv, innovatsion ta'lim, didaktik ahamiyat, tasviriy san'at ta'limi, badiiy kompetensiya

The didactic significance of creative and innovative approaches in the organization of painting classes

Bobur Abdugani oğlu Nabiye
Namangan State Pedagogical Institute

Abstract: This article analyzes the didactic significance of creative and innovative approaches in the process of teaching painting from a theoretical and methodological perspective. The issues of improving the educational process based on modern pedagogical approaches in the organization of painting classes, developing students' creative thinking and artistic competencies are highlighted. The article reveals the essence of creative and innovative approaches, substantiates their role in painting education, didactic possibilities and role in increasing educational efficiency. The results of the research serve as a scientific and methodological basis for the application of modern methodological approaches in teaching painting.

Keywords: painting, creative approach, innovative education, didactic significance, fine arts education, artistic competence

Zamonaviy ta'lim tizimida san'at fanlarini, xususan rangtasvirni o'qitish jarayoni tubdan yangilanishni talab etmoqda. Globallashuv, axborot texnologiyalarining rivoji

va ta'lim paradigmasining o'zgarishi ta'lim jarayoniga yangi talablar qo'ymoqda. Bugungi kunda rangtasvir fanining vazifasi faqatgina tasviriy texnikalarni o'rgatish bilan cheklanib qolmay, balki shaxsning ijodiy tafakkurini, estetik didini va badiiy kompetensiyalarini rivojlantirishga qaratilmoqda. An'anaviy ta'lim yondashuvlarida rangtasvir mashg'ulotlari ko'pincha reproduktiv xarakterga ega bo'lib, talabalarning mustaqil ijodiy faolligi yetarli darajada rivojlanmaydi. Bunday holat ta'lim samaradorligining pasayishiga, talabaning ijodiy salohiyati to'liq namoyon bo'lmasligiga olib keladi. Shu sababli rangtasvir mashg'ulotlarini tashkil etishda kreativ va innovatsion yondashuvlarni joriy etish zarurati yuzaga kelmoqda.

Kreativ va innovatsion yondashuvlar rangtasvir fanini o'qitishda talabaning faol subyekt sifatida shakllanishini ta'minlaydi, ta'lim jarayonini jonlantiradi va badiiy-ta'limiy maqsadlarga erishishda samarali vosita bo'lib xizmat qiladi. Mazkur maqolada aynan shu yondashuvlarning didaktik ahamiyati chuqur ilmiy tahlil qilinadi.

Kreativ yondashuv ta'lim jarayonida talabaning ijodiy fikrlashini, yangicha g'oyalar ishlab chiqish qobiliyatini va mustaqil qaror qabul qilish malakasini rivojlantirishga yo'naltirilgan pedagogik faoliyat sifatida qaraladi. Rangtasvir mashg'ulotlarida kreativlik rang, shakl, kompozitsiya va obraz yaratishda talabaning individual badiiy yechimlarini rag'batlantirish orqali namoyon bo'ladi. Innovatsion yondashuv esa ta'lim jarayonida yangi metodlar, texnologiyalar va pedagogik modellarni qo'llash orqali o'qitish samaradorligini oshirishga qaratilgan. Rangtasvir fanida innovatsion yondashuvlar zamonaviy ta'lim texnologiyalarini, interfaol metodlarni va raqamli vositalarni integratsiya qilish orqali amalga oshiriladi. Kreativlik va innovatsiya tushunchalari o'zaro uzviy bog'liq bo'lib, biri ikkinchisini to'ldiradi. Kreativ yondashuv mazmuniy yangilikni ta'minlasa, innovatsion yondashuv ushbu mazmunni samarali tashkil etish mexanizmini belgilaydi. Rangtasvir mashg'ulotlarida ushbu ikki yondashuv uyg'unligi didaktik jihatdan yuqori natijalarga erishish imkonini beradi.

Rangtasvir mashg'ulotlarida kreativ yondashuvning asosiy didaktik ahamiyati talabaning ijodiy faolligini oshirishda namoyon bo'ladi. Kreativ yondashuv orqali talaba tayyor namunalarni ko'chirishdan voz kechib, mustaqil obraz yaratishga o'rganadi. Bu esa uning badiiy tafakkurini rivojlantiradi va shaxsiy uslub shakllanishiga zamin yaratadi. Didaktik nuqtai nazardan kreativ yondashuv ta'lim jarayonining maqsad, mazmun, metod va natijalarini yagona tizimga keltiradi. Rangtasvir mashg'ulotlarida kreativ topshiriqlar talabaning bilish faoliyatini faollashtiradi, tasviriy muammolarni hal qilishga undaydi va ijodiy izlanishlarni rag'batlantiradi.

Shuningdek, kreativ yondashuv talabaning emotsional-hissiy holatiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Ranglar bilan ishlash jarayonida erkinlik va mustaqillik talabaning ichki

motivatsiyasini oshiradi, o'qishga bo'lgan qiziqishini kuchaytiradi. Bu holat ta'lim jarayonining samaradorligini ta'minlashda muhim didaktik omil hisoblanadi.

Innovatsion yondashuvlar rangtasvir mashg'ulotlarini tashkil etishda ta'lim jarayonining strukturaviy va mazmuniy jihatlarini yangilash imkonini beradi. Didaktik jihatdan innovatsion yondashuvlar o'qitishning shakl va metodlarini diversifikatsiya qiladi, ta'lim jarayonini moslashuvchan va interfaol holga keltiradi.

Rangtasvir fanida innovatsion yondashuvlar quyidagi didaktik imkoniyatlarni yaratadi:

- ta'lim mazmunini zamonaviy san'at jarayonlari bilan uyg'unlashtirish;
- talabaning mustaqil ta'lim faoliyatini qo'llab-quvvatlash;
- vizual va raqamli resurslar orqali idrokni kuchaytirish;
- o'quv jarayonida refleksiya va o'z-o'zini baholashni rivojlantirish.

Innovatsion yondashuvlar asosida tashkil etilgan rangtasvir mashg'ulotlari talabaning faolligini oshiradi, bilimlarni chuqurroq o'zlashtirishga yordam beradi va badiiy kompetensiyalarni tizimli shakllantirishga xizmat qiladi.

Rangtasvir mashg'ulotlarida kreativ va innovatsion yondashuvlarning integratsiyasi didaktik jihatdan eng samarali natijalarni beradi. Bu integratsiya ta'lim jarayonini faqatgina bilim berish emas, balki ijodiy rivojlanishga yo'naltirilgan tizimga aylantiradi. Integratsiyalashgan yondashuv orqali rangtasvir mashg'ulotlari talabaning individual imkoniyatlariga moslashadi, ijodiy izlanishlar uchun qulay pedagogik muhit yaratiladi. Bu esa ta'lim jarayonining shaxsga yo'naltirilganligini ta'minlaydi va zamonaviy ta'lim talablariga mos keladi. Didaktik nuqtai nazardan bunday integratsiya rangtasvir fanining o'quv maqsadlarini samarali amalga oshirishga, o'qituvchi va talaba o'rtasidagi ijodiy hamkorlikni kuchaytirishga xizmat qiladi.

Xulosa qilib aytganda, rangtasvir mashg'ulotlarini tashkil etishda kreativ va innovatsion yondashuvlar yuqori didaktik ahamiyatga ega. Ushbu yondashuvlar ta'lim jarayonini jonlantiradi, talabalarning ijodiy tafakkuri va badiiy kompetensiyalarini rivojlantiradi hamda rangtasvir fanining ta'limiy va tarbiyaviy imkoniyatlarini kengaytiradi. Kreativ va innovatsion yondashuvlar asosida tashkil etilgan rangtasvir mashg'ulotlari talabaning mustaqil ijodiy faoliyatini shakllantirishga, estetik didini rivojlantirishga va zamonaviy san'at talablari darajasida badiiy fikrlashni egallashiga xizmat qiladi. Mazkur maqola natijalari rangtasvir fanini o'qitishda metodik yondashuvlarni takomillashtirish va ta'lim sifatini oshirish uchun ilmiy asos bo'lib xizmat qilishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Taxirovich S. N. et al. BADIY TASVIR VOSITALARIDA METONIMIYANING LINGVISTIK TAVSIFI //PEDAGOGS jurnali. – 2023. – T. 34. – №. 3. – C. 42-45.

2. Toxirovich S. N. VISUAL ARTS TEACHING METHODOLOGY AND PROBLEMS AND SOLUTIONS //Galaxy International Interdisciplinary Research Journal. – 2023. – T. 11. – №. 5. – C. 569-571.

3. Taxirovich S. N. BO'LAJAK TASVIRIY SAN'AT O'QITUVCHILARIDA ETNOMADANIY KOMPYETYENSIYANI MILLIY-HUDUDIIY MATYERIALLAR VOSITASIDA RIVOJLANTIRISH.

4. Takhirovich S. N. USE OF THE REGIONAL COMPONENT IN FINE ARTS CLASSES 5-7 //Archive of Conferences. – 2021. – C. 1-3.

5. Suyarov N. T., Erkaev E. T. IMPLEMENTATION OF NATIONAL-REGIONAL COMPONENT IN THE EDUCATIONAL PROCESS IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN. – 2021.

6. Suyarov N., Ubaydullaev S. Use of national-regional component in art lessons //Asian Journal of Multidimensional Research. – 2021. – T. 10. – №. 8. – C. 222-227.

7. Suyarov N. T. Implementation of the national-regional component in the educational process //Asian Journal of Research in Social Sciences and Humanities. – 2021. – T. 11. – №. 11. – C. 511-514.

8. Suyarov N. TIPS AND METHODS OF USING NATIONAL FOLKLORE IN APPLIED ART LESSONS.

9. Nabiyev, B., & Usmonova, Y. (2025). NATYURMORT JANRINING RIVOJLANISH TARIXI VA BOSQICHLARINI O 'RGANISHNING AHAMIYATI. Universal xalqaro ilmiy jurnal, 2(4.3), 196-200.

10. O'G'Li, B. A. A., & Anvarova, X. I. Q. (2025). Ranglarning xususiyatlari va insonlarga ta'siri. Science and Education, 6(6), 753-757.

11. O'G'Li, B. A. A. (2021). Talabalarda kompozisiya tuzish va tasvirlash mahoratlarini takomillashtirishda shakllarni masofada ko'rish texnologiyalarini rivojlantirish. Science and Education, 2(9), 333-343.

12. Nabiyev, B. A. O. (2025). The importance of using interactive methods in developing the creative competence of primary school students. Science and Education, 6(10), 461-465.

13. Komoldinov, S., & Ubaydullayeva, M. (2025). O 'RAL TANSIQBOYEV IJODIDA O 'ZBEKISTON TABIATINING IFODA ETILISHI. Universal xalqaro ilmiy jurnal, 2(4.3), 268-272.

14. Abdiraslov, S., & Komoldinov, S. (2025). QALAMTASVIR MASHG 'ULOTLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA ZAMONAVIY TA'LIM TEXNOLOGIYALARI VA METODLARI. Universal xalqaro ilmiy jurnal, 2(4.3), 24-28.

15. Jomoldin o'g'li, K. S. SCIENCE, RESEARCH AND DEVELOPMENT.

16. ogli Oktyabrov, M. A. (2025). THE EMOTIONAL EXPRESSION OF ARTISTS THROUGH COLORS AND THE PSYCHOLOGICAL EFFECT OF

COLORS IN ARTWORKS. European Review of Contemporary Arts and Humanities, 1(4), 30-34.

17. Adhamjon o'g'li, O. M. (2025). INNOVATION YONDASHUV ASOSIDA BOLALARINI DEKORATIV RASM CHIZISHGA O'RGATISHNING DIDAKTIK AHAMIYATI. IMRAS, 8(6), 142-147.

18. Adhamjon o'g'li, O. M. (2025). NATYURMORT TUZISH VA UNITASVIRLASH USULLARI. INTELLECTUAL EDUCATION TECHNOLOGICAL SOLUTIONS AND INNOVATIVE DIGITAL TOOLS, 3(33), 75-80.

19. Adhamjon o'g'li, O. M. (2024). QAYSI BIRI YAXSHIROQ: NATURADANMI YOKI FOTOSURATDANMI?. INNOVATIVE DEVELOPMENTS AND RESEARCH IN EDUCATION, 3(31), 222-225.

20. Sattarov, F. (2025). ZAMONAVIY BINOLARDA INTERER DIZAYN QISMIDA ZAMONAVIY TASVIRIY SAN'AT. Universal xalqaro ilmiy jurnal, 2(4.3), 15-18.

21. Islomovich, S. F. (2023). RANGTASVIRDA MANZARA JANRINING O'ZIGA XOS TOMONLARI. EDUCATION, 2(16), 269.

22. Болтабоев, А. (2023). Приемы выполнения черновиков в процессе обучения студентов на занятиях изобразительного искусства. Общество и инновации, 4(4/S), 209-213.

23. Xasanboy o'g'li, B. A. TALABALARNI KASBIY-PEDAGOGIK QOBILYATLARINI RIVOJLANTIRISH METODIKASI. Economy and Innovation ISSN, 2545-0573.

24. Xasanboy O'g'li, B. A. O'quv jaryonida qalamchizgi va qoralamalarni bajarishda talabalarni kasbiy-pedagogik kompetensiyasini rivojlatnirish texnologiyasi. Scientific bulletin of namsu-научный вестник намгу-namdu ilmiy Axborotnomasi–2023-yil_7-son.

25. Raximov, H., & Abdullayeva, S. (2025). 5-SINF O'QUVCHILARIGA TASVIRIY SAN'AT MASHG'ULOTLARIDA NATYURMORT ISHLASHNI O'RGATISH. Universal xalqaro ilmiy jurnal, 2(4.3), 191-195.

26. Odilboyeva, U. (2025). TASVIRIY SAN'AT VA MUHANDISLIK GRAFIKASI YO'NALISHI TALABALARIGA INTEGRATIV YONDASHUV ASOSIDA INGLIZ TILINI O'QITISHNING NAZARIY ASOSLARI. Universal xalqaro ilmiy jurnal, 2(4.3), 320-322.

27. Raximov, H., & Abdinabiyeva, M. (2025). O'QUVCHILARGA KULOLCHILIK SAN'ATINI O'RGATISHNING NAZARIY MASALALARI. Universal xalqaro ilmiy jurnal, 2(4.3), 219-223.

28. Raximov H. O'QUVCHILARGA MANZARA JANRINI O'RGATISHDA INNOVATION PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARNI O'QITISHNI //Universal xalqaro ilmiy jurnal. – 2025. – T. 2. – №. 4.3. – C. 214-218.

29. Раҳимов, Х. (2023, December). ТАСВИРИЙ САНЪАТ НАМУНАЛАРИ ОРҚАЛИ САНЪАТШУНОСЛИК СОҲАСИГА ТАЙЁРЛАШ. In INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE on the topic: "Priority areas for ensuring the continuity of fine art education: problems and solutions" (Vol. 1, No. 01).

30. Raximov, H., & Usmonkulova, R. (2025). О 'ZBEKISTONDA RANGTASVIR SAN'ATI RIVOJLANISHI. Universal xalqaro ilmiy jurnal, 2(4.3), 238-242.

31. Umarjon o'g'li, H. R. (2021). Technologies for Improving Composition and Drawing Skills Based on the Rules of Composition. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 9(12), 765-767.

32. Abdullayev, O. E. (2021). The impact of historical monuments on human spirituality. Academicia: An International Multidisciplinary Research Journal, 11(8), 263-268.

33. Shokirjonovna, S. G., & Ergashevich, A. O. (2024). THE TECHNOLOGY OF CREATING A THEMATIC COMPOSITION: INTERPRETING COMPOSITIONAL ISSUES IN PAINTINGS. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 12(2), 12-14.

34. Ibrokhimjonovna, K. I., & Ergashevich, A. O. (2024). EXPLORING THE SCIENTIFIC CHANGE OF COLOR RELATIONSHIPS IN THE LANDSCAPE GENRE. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 12(2), 18-21.

35. Abdullayev, O. E. (2021). Establishment and development of Uzbek theater. Asian Journal of Multidimensional Research, 10(9), 434-440.

36. Badriddinovich, O. B. (2024). TASVIRIY SAN'AT RIVOJIDA UYG'ONISH DAVRI AHAMIYATI. SO 'NGI ILMIY TADQIQOTLAR NAZARIYASI, 7, 6-10.

37. Bobirjon Oripov FOR PARTICIPATION AND PUBLICATION OF THE PAPER ENTITLED Bobil osmon bog'lari va tabiat estetikasi—ning tasviriy san'atda ifodalanishi 2nd November, 2025

38. INTERNATIONAL JOURNAL OF EUROPEAN RESEARCH OUTPUT ISSN: 2053-3578 I.F. 12.34 THE ROLE OF POTTERY ART IN TRAINING STUDENTS IN PROFESSIONALS Oripov Bobur Badriddinovich. 239-241

39. МЕСТО И ЗНАЧЕНИЕ КОМПОЗИЦИИ В ХУДОЖЕСТВЕННОМ ОБРАЗОВАНИИ. Associate Professor of Namangan State Pedagogical Institute Oripov Bobur Badriddinovich THE PLACE AND SIGNIFICANCE OF COMPOSITION IN ART EDUCATION INTERNATIONAL JOURNAL OF EUROPEAN RESEARCH OUTPUT ISSN: 2053-3578 I.F. 12.34

40. Dominjonov, K. (2025). О 'rta asr kulolchiligida sir tayyorlash texnologiyasi va uning zamonaviy ahamiyati. Science and Education, 6(11), 1019-1023.

41. Ugli, A. K. M., & Islomovich, S. F. (2022). The History of Kosonsoy and the Spectacles of the Square are Snografias. Central Asian Journal of Social Sciences and History, 3(12), 69-72.

42. Islomovich, S. F. QALAMTASVIR MASHG „ULOTLARIDA TALABALARNI KOMPOZISIYA OID BILIM VA MALAKALARINI RIVOJLANTIRISH.